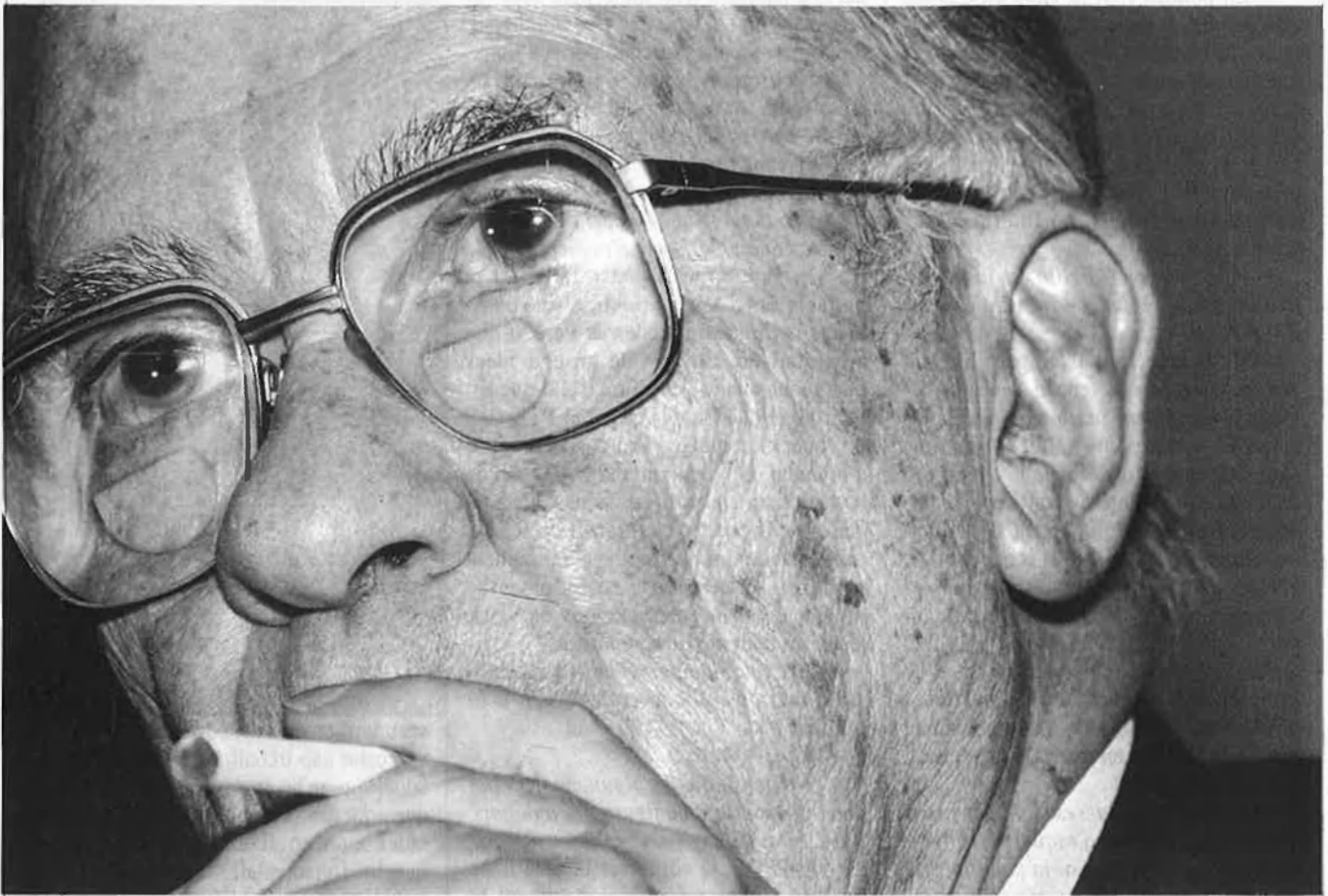

Entrevista a Santiago Carrillo

“Anguita necessita un bany que li rente el fonamentalisme”

Autor d'*Eurocomunisme i Estat*, testimoni privilegiat del segleXX i dels darrers canvis de l'Europa de l'Est, Santiago Carrillo manifesta ara la voluntat que el seu partit, el PTE, s'acoste al PSOE. La polèmica està servida.

"La banca hauria d'estar en mans de la societat".

RAFA GIL

Incombustible, camaleònic, amb l'etern cigarret a les mans, Santiago Carrillo parla i no para d'Achile Occhetto; els seus 75 anys encara no li impedeixen llançar-se a noves aventures polítiques. Ara, la seua consigna és "unificar l'esquerra". Fer amb els socialistes front comú davant una dreta que aprofita la debacle de l'Est i que amenaça de guanyar les eleccions municipals del 1991.

—*Després d'un període de silenci, Santiago Carrillo torna a ser actualitat, ¿es considera un símbol polític?*

—Jo no em dedique a contemplar-me.

Que jo sóc un símbol ho poden pensar els altres, jo no dedique ni un sol minut de les vint-i-quatre hores del dia a pensar allò que sóc, sinó a pensar el que vull explicar per convèncer la gent.

—*¿Sent enyorança de l'activitat parlamentària?*

—M'agradaria ser a les Corts, clar. Hi ha debats que contemple des de la tribuna de la premsa o a la televisió en els quals pense que jo podria dir alguna cosa. Però, miren vostès, jo he estat la major part de la meua vida en les catacumbes sense una possibilitat d'expressar-me obertament, i

per consegüent, la no-presència avui al Parlament no és una cosa que em pese tant. Jo tinc la impressió que estic més present a la vida política que la major part dels 350 diputats i dels 200 senadors d'aquest país. No és indispensable ser a les Corts per a intervenir en la vida política, i com que mai vaig ser diputat, vaig ser sempre un oponent, no em ve costa amunt aquesta situació.

—*¿Aquesta presència significa que encara cal tenir en compte Santiago Carrillo?*

—Jo crec que aquesta presència és de-

guda al fet que jo encara tinc coses a dir en aquest país (sombriu lleument i llança una mirada de complicitat), per això estic present en una sèrie de moments i temes. Estic content de tenir coses a dir, perquè no tot el món que està en política en té.

—*Vostè proposa actualment un aprofitament al PSOE per tal de crear una plataforma d'esquerra a l'estat espanyol, ¿es pot parlar de matrimoni d'interessos més que de confluència ideològica?*

—En política i en la vida, en tots els matrimonis, hi ha un punt de passió, d'amor, i hi ha també un punt d'interès. Els matrimonis on no hi ha un interès comú acaben trencant-se. En preconitzar una entesa d'esquerra pensem en els interessos de la gent modesta d'aquest país, del món del treball, dels menys afortunats. Si no pensarem en ells, no tindria massa sentit aquesta lluita.

—*Però, senyor Carrillo, si la banca mai no havia viscut tan bé com amb el PSOE.*

—Sí...és cert.(Ha dubtat, però ha estat només un moment; encén l'enèsim cigarret i es prepara per a driblar la pregunta). La banca viu molt bé, no sols aquí sinó també fora. Tot aquest fenomen dels alts tipus d'interès contribueix perquè els beneficis de la banca siguin extraordinaris i també que la inflació pugui. Perquè, clar, es parla moltes vegades del creixement dels salaris com a factor d'inflació, però els alts interessos són un factor d'inflació més important encara. Que la banca faci negocis tan escandalosos planteja que, si hi ha un sector econòmic que hauria d'estar en mans de la societat, és el de la banca.

—*Però a les classes modestes que aquesta plataforma d'esquerra vol representar no els interessa ja cap tipus de revolució social sinó tenir un super-compte. ¿Tant ha canviat la gent?*

—Evidentment, allò que deien Marx i Engels, que els treballadors no tenen altra cosa a perdre que les seues cadenes, avui no és real. Avui tenim un món del treball propietari d'una sèrie de coses que han millorat el seu nivell de vida i aquest treballador ja no considera necessari eixir al carrer. En aquest sentit, la idea d'Occhetto de les reformes fortes és una idea que s'ajusta a la realitat als països desenvolupats.

—*¿On queden les forces nacionalistes d'esquerra en aquesta plataforma d'esquerra?*

—Jo crec que les forces nacionalistes d'esquerra tenen un lloc indiscutible en la

política d'esquerra. Jo no sé encara com s'estructurarà aquest bloc progressista, però per a mi no hi ha cap dubte que les forces nacionalistes hi han de ser presents.

—*¿No el preocupa que en aquest projecte vostè siga utilitzat més com un símbol que com un element de decisió?*

—Es possible que hi haja persones que, amb la idea de la unitat de l'esquerra, vegem la possibilitat de consolidar la seua pròpia força. En aquest sentit, vull recordar les paraules d'un amic meu basc, el senyor Irujo, qui deia que "los hombres y los rocines, todos marchan por sus fines" i alguna cosa de veritat hi ha en aquesta frase. Però jo pense que si es desencadena un moviment unitari, aquests factors pesaran cada vegada menys i pesarà cada vegada més l'interès mutu.

—*¿No li ve gran al PTE la tasca d'aglutinar una plataforma d'esquerra?*

—El PTE no té la pretensió de ser el protagonista d'aquesta política, som conscients de la nostra modèstia. Però sí que crec que som capaços de generar idees que poden anar a l'encontre d'allò que espera la gent. Jo no crec que el PTE siga un fi per ell mateix, allò a què aspirem es a la unitat de l'esquerra, i si el PTE ha de desaparèixer com a tal, en aquest bloc social no ens costarà cap treball de fer-ho, perquè no tenim una motivació purament partidista. Potser, per la nostra modèstia orgànica, estem en condicions de veure les coses amb més despreniment.

—*¿Es veu Santiago Carrillo els pròxims anys amb el carnet del PSOE a la butxaca?*

—No.

—*¿No pensa que en algun moment pot ser utilitzada la seua figura per a donar-li un rentat d'imatge al PSOE?*

—El PSOE, si vol rentar la seua imatge, i en alguns aspectes evidentment ha de fer-ho, no serà utilitzant el meu nom ni la meua persona, serà prenent mesures per a netejar allò que està brut. Jo puc ser utilitzat des de la perspectiva de la cohesió de l'esquerra, però en aquesta perspectiva jo estic disposat a deixar-me utilitzar a fons.

—*¿Com li senta tornar a compartir espai polític amb gent com Pilar Brabo, Enrique Curiel o Enrique Múgica, amb els quals ja va tenir profundes discrepàncies en temps passats?*

—Jo mai m'he mogut per raons personals. Quan jo vaig arribar, el 1976, a aquest país, vaig haver d'entendre'm, perquè la situació així ho exigia, amb un home com Adolfo Suárez, que havia estat

secretari general del Movimiento i no em va costar cap treball, no hi havia res personal que m'ho impedira. Per a mi el fet que aquestes persones hagen estat enfrontades a mi en algun moment no és una qüestió fonamental. No em costaria cap treball tornar a col.laborar amb persones que en un moment donat s'han enfrontat amb mi.

—*Repassem alguns dels protagonistes del panorama polític del moment: Julio Anguita*

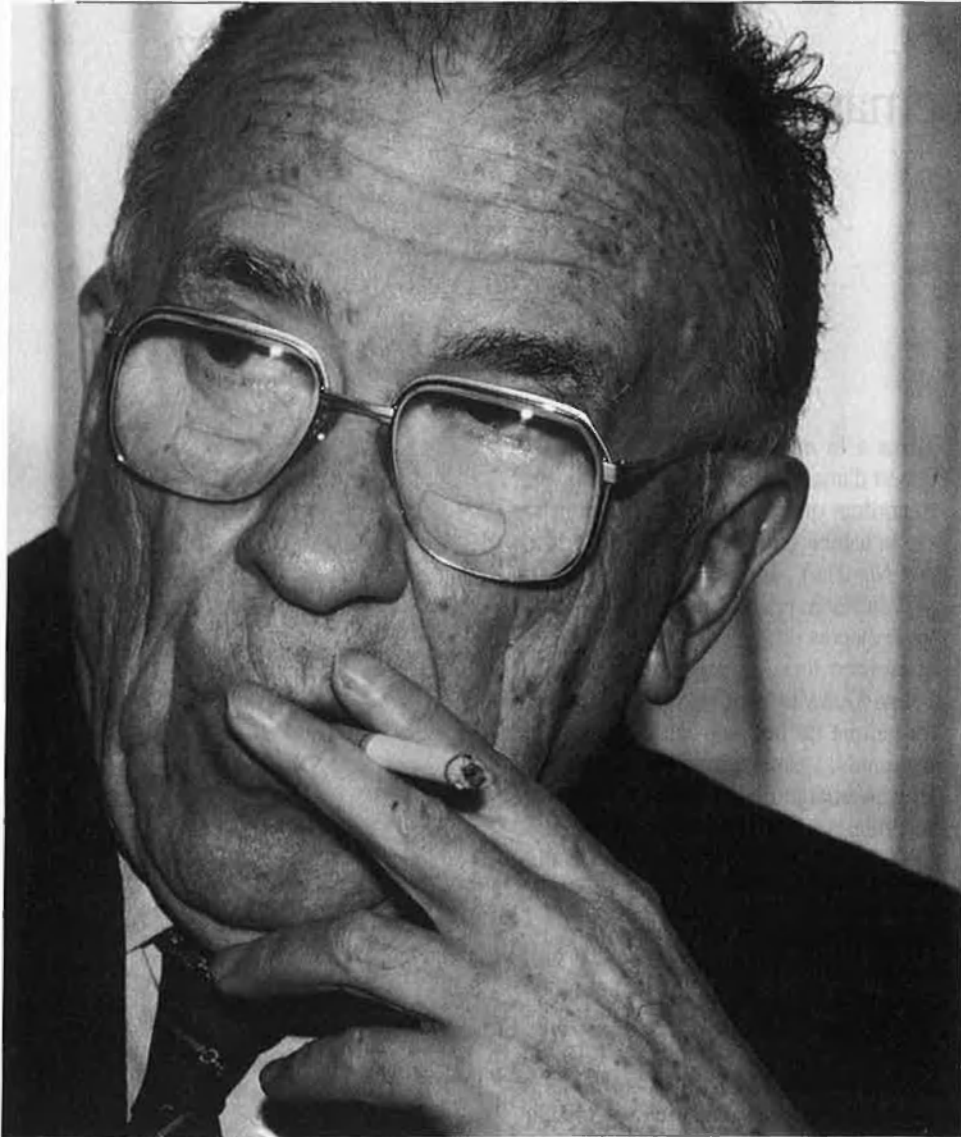
—Jo crec que Julio Anguita necessita un bany que li rente el fonamentalisme.

—*Rafael Ribó.*

—Les seues intencions són bones i positives, però el debat l'han fet els italians en lloc de fer-lo els catalans o els espanyols. En aquest estat fa falta un debat similar.

—*Achile Occhetto.*

—És un polític que continua en la línia, innovadora, creativa i audaç que ha caracteritzat la política del PCI els darrers

anys.

—*Mihkaïl Gorbatxov.*

—Es la figura política més importat d'aquest moment. A més d'un revolucionari i un polític, és un pensador que ha tingut el descobriment més important fet en política d'aquests temps, un descobriment que a alguns els pot semblar l'ou de Colom, que és la necessitat d'un nou pensament polític en una època que és totalment nova.

—*Karol Wojtyla.*

—Aquest és un papa amb una política contradictòria. Si bé en qüestions relacionades amb la pau està tenint un comportament útil, en qüestions de dogma pertany a altres temps.

—*Violeta Chamorro.*

—Per a mi és encara una incògnita. Si es capaç d'entendre's i de col·laborar amb el Front Sandinista i convertir la victòria electoral en un instrument de consens nacional, el seu paper pot ser positiu.

—*Vostè també era amic de Ceausescu...*

—És veritat que jo he tingut relació amb Ceausescu. La raó d'aquesta amistat era molt senzilla, en els anys 70 el règim de Ceausescu era el més liberal de l'Est. Bucarest era el lloc de trobada de tots els dirigents de moviments i partits socialdemòcrates. Jo residia a París i vaig tenir la primera entrevista amb Mitterrand a Bucarest, i he tingut el meu primer encontre amb dirigents socialistes, algú valencià inclòs, a Bucarest, i el mateix amb dirigents del partit socialista japonès. I he pogut entrevistar-me amb Harold Wilson, el líder dels laboristes anglesos, perquè m'ho preparà Ceausescu des de Bucarest.

Ceausescu era aleshores el predilecte en el camp comunista de l'esquerra europea i internacional, fins al punt que a Romania ha estat Nixon quan era president. Ceausescu ha dormit en el Palau de Bu-

"En política i en la vida, en tots els matrimonis, hi ha un punt de passió, d'amor, i hi ha també un punt d'interès. Els matrimonis on no hi ha un interès comú, acaben trencant-se"

"En els anys 70, el règim de Ceausescu era el més liberal de l'est. Bucarest era el lloc de trobada de tots els moviments i partits socialdemòcrates. Jo residia en París i vaig tenir la primera entrevista amb Mitterrand en Bucarest".

kingham, ha fet el seu paper en l'establiment del nou tipus de relacions entre Xina i els EUA, en les negociacions entre Egipte i Israel. Ceausescu tingué una època que el seu sistema era el més obert, el que s'oposà a la invasió de Txecoslovàquia, juntament amb Tito. Tot això, juntament amb el fet que allí teníem durant molts anys la Ràdio Espanya Independent, és el que explica que jo tinguera relació amb Ceausescu. Una relació que va ser conflictiva en el sentit que cada entrevista entre nosaltres era una discussió interminable i moltes vegades desagradable. El que he de reconèixer-li a Ceausescu és que jo podia dir coses molt desagradables i ell no trencava la relació, mentre que una vegada que les vaig dir a Brejnev, em declarà la guerra per a tota la vida.

*Jordi Sebastià
i Albert Vicent*